

Kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības

2024. gada 4. oktobris

Saturs

**Klātienes un horizontālo
pārbaūžu tipoloģija
(tipiskākie trūkumi)**

Juridiskās aktualitātes

**Pārskatu kvalitāte un citi
uzraudzības jautājumi**

**Regulējošo prasību
aktualitātes**

1. Klātienes un horizontālo pārbaužu tipoloģija (tipiskākie trūkumi)

Kapitāls

Iekšējās kontroles sistēma nespēj identificēt būtisku kredītriska un ar to saistīto zaudējumu pieaugumu

Nepilnības biedru uzskaites procesā un reģistra kārtošanā

Statūtos noteikto rezerves kapitāla veidošanas principu neatbilstība Krājaizdevu sabiedrību likuma prasībām

Kreditēšana (1/2)

Kreditpolitikā nav iekļauti un aprakstīti visi būtiskie ar kreditēšanu saistītie nosacījumi un procesi

Nav apstiprināti darbinieku (amatpersonu) amata apraksti

Nepilnīgi iekšējie normatīvie dokumenti, kas reglamentē kredītu piešķiršanu

Pamatkapitāls palielināts (iegādājoties pajas) no kredītos izsniegtajiem finanšu līdzekļiem

Biedru pajas izmantotas kavēto kredītu atlikumu daļējai dzēšanai, neievērojot Krājaizdevu sabiedrību likuma 7. panta 4. daļas prasības

Nepiesardzīga kredītu izsniegšana, uzņemoties pārmērīgu risku un pārkāpjot lielo riska darījumu ierobežojumus

Nav izstrādāta kārtība, kā pirms kredīta izsniegšanas tiek identificētas savstarpēji saistītu klientu grupas (kopējās riska grupas)

Daļa kredītu klasificēti nekorekti un tiem nav izveidoti pietiekami uzkrājumi

Kreditēšana (2/2)

Nekorekti uzskaitītas kredītu kavētās dienas

Nepilnīga kredītpolitikās aprakstītā aktīvu un ārpusbilances saistību kvalitātes novērtēšanas kārtība

Nepietiekami analizēta kredītu portfeļa kvalitāte un netiek gatavoti regulāri un atbilstoši detalizēti ziņojumi

Iekšējos noteikumos nav noteikti kritēriji kredītu pārklasifikācijai uz augstāku riska klasi

Kredītkomitejas nav sagatavojušas un kopsapulcei iesniegušas darbības pārskatus

Nav veikti pasākumi, lai atgūtu ilgstoši kavētus patēriņa kredītus

Nav nodrošināts augsts un profesionāls ētikas standarts lēmumu pieņemšanas procesā (balsojot par kredīta piešķiršanu sev vai ar sevi saistītai personai)

Kredītkomitejas darbības pārskati ir formāli un nesniedz saņēmējam patiesu priekšstatu un pilnvērtīgu informāciju par komitejas darbību

Noguldījumi

Nepilnības normatīvajos dokumentos attiecībā uz atsevišķiem noguldījumu produktiem

Nekorekti atspoguļoti noguldījumi

Nav ievērotas saistības par noguldījuma/noguldījuma procentu atmaksu klientiem pēc līgumā noteiktā termiņa beigām

Likviditāte

Nav noteiktas precīzas kontroles un ziņošanas prasības

Likviditātes riska pārvaldības politikas neietver skaidri definētus un konkrētus likviditātes kopējo pozīciju limitus

Valdes sēdēs politikā noteiktajā regularitātē netiek izskatīti likviditātes iekšējie limiti un to izpildes rezultāti

Pārvaldība

Formāla attieksme pret attīstības/risku stratēģiju un budžeta izstrādi

Organizatoriskajā struktūrā nav pietiekami skaidri noteikts iekšējais pilnvarojums un pienākumu sadalījums

Nepilnības organizatoriskajā struktūrā un funkciju nodalīšanā

Nav nodrošināta revīzijas komisijas lēmumu pieņemšanas neatkarība

Nav ieviesta atbilstoša vadības informācijas sistēma

Nepietiekami reglamentētas revīzijas komisijas funkcijas

Risku pārvaldīšanas process ir formāls un nepietiekams

Nav nodrošināta regulāra ar risku vadību saistīto politiku un procedūru pārskatīšana un to izvērtējuma dokumentēšana

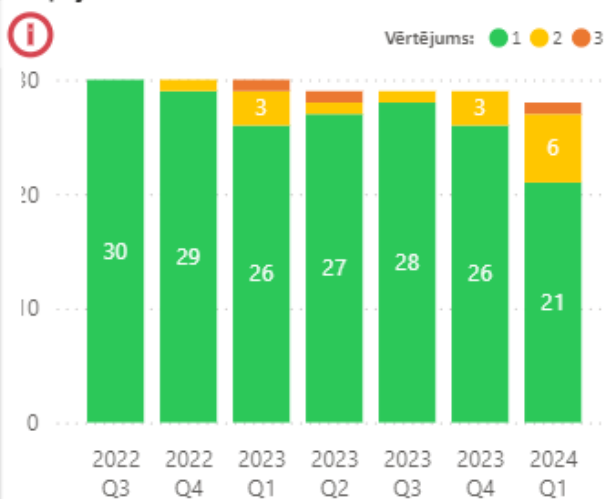
2. Pārskatu kvalitāte un citi uzraudzības jautājumi

Pārskatu kvalitāte – statistika

Rādītāji par visām KKS

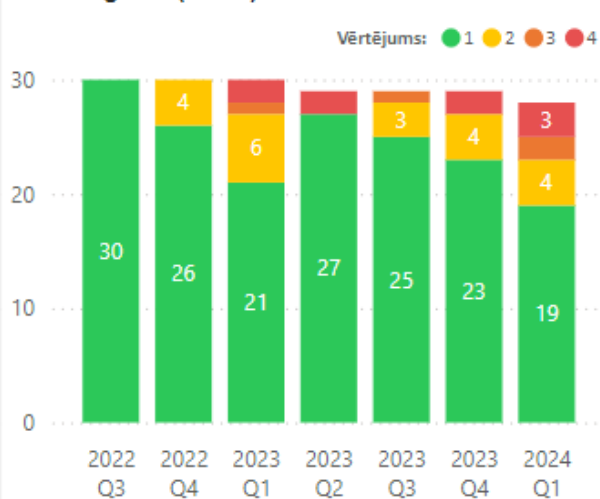
Periods	Savlaicīgi iesniegti pārskati (%)	Pēc termiņa atkārtoti iesniegti pārskati (MAX)
	SAVL	KVAL
2022 Q3	100,00%	2
2023 Q2	97,13%	2
2023 Q1	92,78%	2
2022 Q4	89,44%	2
2023 Q3	86,21%	2
2023 Q4	79,31%	2
2024 Q1	72,02%	3

Kopējā datu kvalitāte

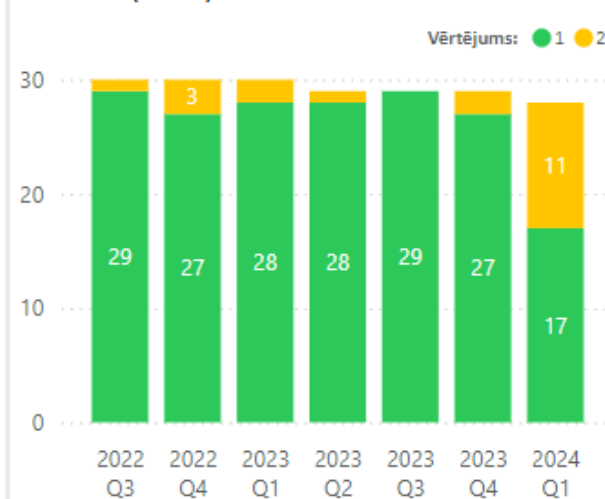

Vērtējumu sadalījums

Savlaicīgums (SAVL)

Kvalitāte (KVAL)

Metodoloģija

SAVL - raksturo savlaicīgumu (punktualitāti), vai pārskati ir iesniegti ievērojot termiņu. Iesniegti pārskati - dati ir ieimportēti sistēmās, bet pārskats var būt ar kļūdām. Vērtējums būs "1" gadījumā, ja visi pārskati ir iesniegti savlaicīgi, t.i., ievērojot termiņu. Vērtējums būs "4" gadījumā, ja vismaz viens pārskats ir iesniegts ar kavējumu vairāk par 3 darba dienām vai arī nav iesniegts.

KVAL - raksturo iesniegto pārskatu kvalitāti, vai pārskati netiek laboti pēc termiņa. Pēc termiņa atkārtoti iesniegti pārskati ir laboti pārskati. Vērtējums būs "1" gadījumā, ja neviens pārskats netiek labots pēc termiņa. Vērtējums būs "4" gadījumā, ja vismaz divi pārskati tiek laboti (iesniegti atkārtoti) vairāk kā 3 reizes pēc pārskatu iesniegšanas termiņa.

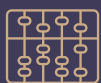
Procentuālās izmaiņas pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu – starpība starp īpatsvaru noteiktā periodā un īpatsvaru iepriekšējā gada atbilstošajā periodā /iepriekšējā gada atbilstošā perioda vērtību.

Pārskatu kvalitāte – tipiskākās kļūdas

Kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķins

- Sabiedrības pozīcijā 110 "Aktīvi" aktīvus uzrāda bruto vērtībā (tāpat kā mēneša bilances pārskatā), bet faktiski šie aktīvi ir jāuzrāda neto vērtībā (tāpat kā gatavojot gada pārskatu)

Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskats

- Pārskatā iekļautie kredīti un/vai par tiem aprēķinātie procenti nav uzrādīti atlikušajā (neto) vērtībā
- Kredīti nav uzrādīti atbilstoši atlikušajam termiņam
- Kavētie kredīti un par tiem aprēķinātie procenti pārskatā netiek uzrādīti kā "nokavētie"
- Par kredītiem aprēķinātie procenti tiek uzrādīti neatbilstošās pozīcijās
- Pārskatā netiek uzrādīti par kredītiem aprēķinātie procenti, bet tikai kredīti
- Pārskatos pieļautas arī vairākas operacionāla rakstura kļūdas

Ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu pārskats

- Nav uzrādīti visi ar sabiedrību saistītām personām izsniegtie kredīti

Lielo riska darījumu pārskats

- Limitu ievērošana
- Pārkāpumu novēršana

Aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas pārskats

- Nav atsevišķi norādīti pārstrukturētie kredīti
- Nav korekti uzrādīti aprēķinātie un uzkrātie saņemamie procenti par kredītiem
- Nekorekti atspoguļota kredītu riska klase

Uzraudzības aktivitātes un aktualitātes

Pārskatu sniegšanas disciplīna, datu kvalitātes uzlabošana (kontrolē)

E-adrese

Gada pārskatu (VID) un zvērinātu revidentu ziņojumu sniegšana

Stratēģiju kvalitāte

Limitu noteikšana (likums un iekšējie limiti)

Latvijas kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienības un Krājaizdevu Apvienības loma

Dialogs ar sabiedrību valdes un revīzijas komisijas pārstāvjiem

3. Juridiskās aktualitātes

Latvijas Bankas 02.09.2024. noteikumi Nr. 313 "Krājaizdevu sabiedrību licencēšanas un to amatpersonu piemērotības izvērtēšanas kārtība"

I. Vispārīgie jautājumi

II. Krājaizdevu sabiedrības licencēšana

III. Krājaizdevu sabiedrības amatpersonu piemērotības izvērtēšana

- Attiecas uz valdi un revīzijas komisiju
- 30 dienas pirms sāk pildīt amata pienākumus vai tiek atkārtoti ievēlēts tajā pašā amatā
- Iesniedz šo noteikumu 11. punktā norādītos dokumentus

4. Regulējošo prasību aktualitātes

4.1. Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi

Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi – spēkā ar 01.01.2025.

Aktīvu klasifikācija

Standarta kredīti

* Kavējumi līdz 30 dienām

Uzraugāmi kredīti

Kavējumi no 31 līdz 90 dienām

Zemstandarta kredīti

Kavējumi no 91 līdz 180 dienām

Šaubīgi kredīti

Kavējumi no 180 dienām,
bet ir nodrošinājums

Zaudēti kredīti

Kavējumi no 180 dienām,
bet nodrošinājuma nav vai tas
nav atgūstams

Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi – spēkā ar 01.01.2025.

Aktīvu kvalitātes vērtēšanas biežums un apjoms

1x gadā – visaptverošs novērtējums; 1x ceturksnī – balstīts uz kavējuma dienām

Nodrošinājuma definīcija

Nodrošinājums – noguldījums, vērtspapīri, kustamā manta vai nekustamais īpašums

Pārstrukturētu aktīvu vērtēšana

Vismaz 1 gadu no pārstrukturēšanas brīža kredīts nav klasificējams kā standarta

Aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas pārskats

Ar 01.01.2025. pārskats ir daļa no MBP pārskatu pakotnes

4.2. Plānotās izmaiņas darbību raksturojošo rādītāju pārskatos

Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju pārskatos plānotās izmaiņas ir nebūtiskas

"Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskats" papildināts ar aili "Kopā aktīvi" un "Kopā saistības"

"Ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu pārskats" papildināts ar aili "Kategorija"

Pārējās izmaiņas paredz redakcionāla vai tehniska rakstura precizējumus

4.3. Grozījumi MBP noteikumos

Grozījumi MBP noteikumos*

[Sabiedrības līdzdalība](#) līdz 09.10.2024.

Spēkā stāšanās – 01.01.2025.

Pārejas noteikums, kas paredz pirmo datu ziņošanu, sākot ar 2025. gada marta datiem (2025. gada 1. ceturkšņa datiem)

T pielikums "Krājaizdevu sabiedrības aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas pārskats"

Prasība sniegt datus par pamatkapitāla sadalījumu (N pielikums)

MFI kods mainīts pret RIAD kodu ABL pielikumā

MBP un pārējie pārskati tiks sniegti 7 darbdienu laikā

Citas pārmaiņas

* [Latvijas Bankas 12.09.2022. noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli \(MBP\) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"](#)

Grozījumi MBP noteikumos: T pielikums "Krājaizdevu sabiedrības aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas pārskats"

Pārcelts no [FKTK normatīvajiem noteikumiem Nr. 199](#) bez saturiskām pārmaiņām

Sākot ar **2025. gadu** – metodoloģija saskaņā ar [Latvijas Bankas noteikumiem Nr. 310](#)

Par **2024. gada 4. ceturksni** līdz 15.01.2025. iesniedz [datu ziņošanas sistēmā](#)

Sākot ar **2025. gada 1. ceturkšņa** datiem, iesniedz [nebanku statistikas sistēmā](#)

Grozījumi MBP noteikumos: N pielikums "Pārskats par pamatkapitāla sadalījumu"

- Dati par biedriem, kuriem pieder **vismaz 10 %** no pamatkapitāla
- Par pārējiem biedriem **viens kopsavilkuma ieraksts** ar rezidences valsts kodu Z5 (*Bez valsts norādes*) un sektora kodu SK9 (*Nav informācijas*)
- 4. ailes kopsumma atbilst MBP 391000. pozīcijas (*Apmaksātais pamatkapitāls*) 7. ailes kopsummai

Paraugs N pielikuma aizpildīšanai

Akcionāra vai biedra identifikators	Akcionāra vai biedra rezidences valsts kods	Akcionāra vai biedra sektora kods	Kopējā uzskaites vērtība (veselos <i>euro</i>)
1	2	3	4
123456	LV	SK14	60,000
153987	LV	SK14	30,000
376534	LV	SK1313	42,000
553987	DE	SK14	54,000
999999	Z5	SK9	114,000
Kopā	x	x	300,000

Grozījumi MBP noteikumos: RIAD kods ABL pielikumā

RIAD kods aizstāj MFI kodu

Aizpilda pozīcijām "Prasības pret MFI, izņemot Latvijas Banku" un "Saistības pret MFI, izņemot Latvijas Banku": par Latvijā vai citā eirozonas dalībvalstī reģistrētām MFI

Aizpilda pozīcijai "Citu finanšu starpnieku noguldījumi": par Latvijā vai citā eirozonas dalībvalstī reģistrētām ne-MFI kredītiestādēm

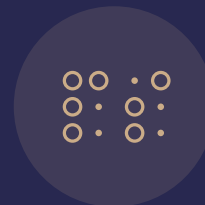
Latvijā reģistrētas MFI:

[Monetāro finanšu iestāžu saraksts](#)

Eurozonā reģistrētas MFI:

[Monetary financial institutions \(MFIs\)](#)

Ne-MFI kredītiestādes (kategorija "Credit institution S125"):

[Credit Institutions \(Monetary Financial Institutions and Systemic Investment Firms\): minimum reserve requirement features \(monthly data\)](#)

Grozījumi MBP noteikumos: citas pārmaiņas*

Atbilstoši ECB regulējumam un ieteikumiem mainīta pieeja

negatīvo uzkrāto procentu atspoguļošanai – jāuzrāda ar "-" zīmi tajā bilances pusē, kur atspoguļots attiecīgais instruments (svītrotas MBP pozīcijas 225400 un 362400)

sektora noteikšanai tām kredītiestādēm, kurām ir atsaukta licence kredītiestādes darbībai (SK125 → SK126)

Precizētas ECB metodoloģiskās prasības

Kredīta neatmaksātā nominālvērtība ietver kredīta neatmaksāto pamatsummu, kavētos procentu maksājumus un citu kavēto maksājumu summas

Tehniskās pārmaiņas

Svītroti divi pielikumi – 10. pielikums "Pārējo aktīvu izvērsums" un 11. pielikums "Pārējo saistību izvērsums"

4.4. Pārmaiņas datu apmaiņā ar Latvijas Banku

Krājaizdevu sabiedrību pārskatu iesniegšana

I. Pāreja uz nebanku statistikas sistēmu (adrese: <https://stat.bank.lv>)

Lūdzam sekot līdzi informācijai noteikumos, par kuru datu periodu pārskats pirmo reizi sniedzams nebanku statistikas sistēmā

II. *MS Excel* veidnes

III. Jautājumus par pārskatu sniegšanu lūdzam sūtīt uz e-pasta adresi: stp.info@bank.lv

IV. Papildu informācija par normatīvo aktu pārmaiņām atrodama šeit: [Pārmaiņas datu apmaiņā ar Latvijas Banku | Latvijas Banka](#). Saziņai par datu iesniegšanu aicinām izmantot e-pasta adresi: stp.info@bank.lv

Paldies par uzmanību!

